

**pan
J. J.**

Čj.: 01.35-000019/21-004

Praha 20. 7. 2021

Vaše žádost doručena dne: 1.7.2021 dle zákona č. 106/1999 Sb.

**O z n á m e n í
o poskytnutí informace**

**R o z h o d n u t í
o odmítnutí žádosti**

Česká advokátní komora (dále též jen ČAK nebo Komora) obdržela podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále též jen SPI), žádost od **J. J.** (dále též jen žadatel), o poskytnutí informací.

Žadatel žádal poskytnout tyto informace:

- 1. Zda složila V. R. dne 5.12.2000 advokátní zkoušku.**
- 2. Vydat Vysvědčení o vykonané advokátní zkoušce koncipienta V. R., která byla zapsána v seznamu advokátních koncipientů ČAK.**

A. OZNÁMENÍ

U v pořadí první žádosti by Komora jako povinný subjekt mohla uvažovat o odmítnutí žádosti. Důvodem pro tento postup by byla skutečnost, že žadatel žádanou informací již objektivně disponuje – sám totiž k žádosti připojil vyřízení své žádosti o poskytnutí informací ze strany Ministerstva spravedlnosti ČR, na které se obrátil s obdobnou žádostí. Ministerstvo dne 20.4.2021 pod čj. MSP podrobně žadateli popsalo profesionální kariéru subjektu údajů, a to včetně informace, že „dne 5.12.2000 složila advokátní zkoušku“.

Některé národní právní úpravy (např. Velká Británie, Francie) umožňují odmítnout žádost, pokud z formy či kontextu vyplývá, že jde o žádost "kverulační, obstrukční či nesmyslnou", "urážlivou či útočnou" (vždy s možností přezkumu odmítnutí takovýchto žádostí). V zákoně o svobodném přístupu k informacím slouží k ochraně proti zneužívání práva na informace zejména § 2 odst. 4 ("povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací") a dále § 17 odst. 1 (možnost žádat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací), dále podle § 8 odst. 3 písm. b) je možné odepřít zpřístupnění informace, pokud je žádost formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně, a podle dřívější úpravy dané ust. § 8 odst. 3 písm. c) v případě, že žadatel již má požadovanou informaci prokazatelně k dispozici.

Osobou žadatele povinný subjekt na základě jeho aktuální žádosti za osobu obstruující či provokující nepovažuje. Ohledně stejného subjektu údajů sice žádal žadatel informace v průběhu letošního roku (oznámením ze dne 6.4.2021, čj. 01.35-000013/21-002, byly povinným subjektem poskytnuty informace o tom, že jmenovaná neprochází od roku 2007 seznamem advokátů, a že byla v minulosti advokátní koncipientkou pod ev.č. K v době od 1.8.1997 do 14.6.2001, a že její zaměstnavatelkou byla advokátka Š. B.), ale šlo o jinou informaci, než žádá nyní, tedy ZDA jmenovaná složila advokátní zkoušku právě dne 5.12.2000.

Jako korektiv pro výjimečné situace pak slouží obecná právní zásada zákazu zneužití práva. Nejvyšší správní soud tento institut charakterizoval tak, že **"zneužitím práva je situace, kdy někdo vykonává své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené"**. (NSS 1 Afs 107/2004-48, Sb. NSS č. 869/2006)

Při porušení zásady zákazu zneužití práva jde proto o pouhý zdánlivý výkon práva, kterému se nepřiznávají právní účinky - který nepoživá právní ochranu. Povinnému subjektu (a podobně správnímu orgánu v případech zneužívání procesních práv účastníků řízení, tzv. procesních obstrukcí) se podaří prokázat zneužití práva na informace jen ve výjimečných případech, založených vždy na konkrétních skutkových okolnostech. Je-li v konkrétním případě prokázáno zneužití práva, pak se "žádosti o informace" nepřiznávají právní účinky, není nutné ji řešit meritorně. Zda v případech prokazaného zneužití práva na informace postačí žadateli neformálně odpovědět, že se jedná o zneužití práva na informace (a že případné nové žádosti obdobného charakteru budou bez dalšího založeny), nebo je nutné vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti odůvodněné prokazaným zneužitím práva, není z judikatury zcela zřejmé. Třebaže by zdánlivému výkonu práva logicky lépe odpovídalo vůbec k takovým "žádostem o informace" nepřihlížet, svědčí judikatura spíše pro nutnost vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Tento postoj ostatně judikatura zaujala i v případě dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací (třebaže praxe takové "žádosti" leckdy vyřizuje neformálním dopisem s odkazem na § 2 odst. 4, s čímž se podatel začasté spokojí) či žádostí o neexistující informace (tzv. faktický důvod odmítnutí žádosti). V každém případě musí být povinný subjekt schopen zneužití práva na informace řádně odůvodnit (a mít zdokumentované).

Za porušení zásady zákazu zneužití práva je třeba považovat i podání opakované žádosti o informaci již poskytnuté (případně i nepatrně formulačně pozměněné). Nová žádost v téže věci, ať již byla žadateli informace poskytnuta, anebo bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí této žádosti, je obecně právně přípustná. Podle judikatury "nic nebrání žadateli, aby podal žádost novou, byť i obsahově shodnou. **Pokud má povinný subjekt za to, že dotyčná informace již byla poskytnuta, byť i po**

lhůtě k vyřízení původní žádosti, **má novou žádost z tohoto důvodu zamítnout.**" (rozsudek NSS, čj. 5 A 65/2002-33, ze dne 15.7.2004).

V dané věci jde ovšem o to, že zcela identická informace sice již byla žadateli poskytnuta, ale jiným povinným subjektem, a navíc zmíněné rozhodnutí NSS ve věci sp.zn. 5A 65/2002 použilo obratu „má zamítnout“ nikoli zcela jednoznačně „musí zamítnout“.

Vzhledem ke všemu výše uvedenému proto povinný subjekt žadateli žádanou informaci pod bodem ad 1) žádosti poskytuje, jakkoli s touto informací již disponuje.

Povinný subjekt si ovšem vyhrazuje změnu svého procesního přístupu k obdobným žádostem stejného žadatele či jiných žadatelů pro případ, že by žadatelé žádanou informací již disponovali.

V závěru povinný subjekt uvádí shodně to, co uvedl ve shora zmíněném oznámení o poskytnutí informace ze dne 6.4.2021:

Nelze vyloučit, že žádost žadatele je nepochopením vztahu mezi informací, kterou již disponuje (že dotyčná složila advokátní zkoušku) a informací, která mu byla poskytnuta povinným subjektem dne 6.4.2021, čj. 01.35.000013/21-002, o tom, že dotyčná neprochází seznamem advokátů. I zde ale již vysvětlení žadatel má (opět ze strany Ministerstva spravedlnosti, které uvádí časovou posloupnost právní praxe dotyčné). Žadatel se zřejmě domnívá, že advokátní koncipient musí bezprostředně po složení advokátní zkoušky požádat o zápis do seznamu advokátů (při současném vyškrtnutí ze seznamu advokátních koncipientů). Pokud je toto důvod opakované žádosti žadatele, je třeba poznamenat, že právě uvedené v předchozí větě není správné – advokátní koncipient se nemusí bezprostředně po složení advokátní zkoušky nechat zapsat do seznamu advokátů.

B. ROZHODNUTÍ

Žádosti o poskytnutí informace, a to vydání Vysvědčení o vykonané advokátní zkoušce koncipienta V. R., která byla zapsána v seznamu advokátních koncipientů ČAK.

se dle ust. §§ 15 odst. 1, 8a odst. 1, 11 odst. 1 písm. a) zákona o SPI

nevyhovuje,

a tato žádost se odmítá.

Odůvodnění :

I.

Žadatel doručil žádost o poskytnutí informace uvedené ve výrokové části s přílohou, kterou je podání Ministerstva spravedlnosti ze dne 20.4.2021, čj. MSP adresované stejnému žadateli jako poskytnutí informace dle zákona o SPI, v níž je mimo jiné výslovně uvedeno, že V. R. „dne 5.12.2000 složila advokátní zkoušku“.

Oznámením ad A. shora Komora jako povinný subjekt žadateli potvrdila totéž, totiž že subjekt údajů advokátní zkoušku složil dne 5.12.2000.

Složení advokátní zkoušky, resp. datum složení této advokátní zkoušky subjektem údajů, tak má nyní žadatel potvrzeno od dvou povinných osob.

II.

Právo na informace patří mezi ústavně zaručená základní (politická) práva, jejichž meze mohou být upraveny pouze zákonem a z úzkého okruhu důvodů. Článek 17 Listiny, která je součástí ústavního pořádku České republiky, zaručuje svobodu projevu a právo na informace.

Zákonem provádějícím čl. 17 Listiny je především zákon o svobodném přístupu k informacím jako úprava poskytování informací, resp. podmínek přístupu veřejnosti k informacím o činnosti veřejnoprávních subjektů.

Obdobně jako Listina zaručují právo na informace mezinárodní úmluvy o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána. Jde především o Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb.) zavazující členské státy Rady Evropy (čl. 10 Úmluvy), či již pro tehdejší Československou socialistickou republiku závazný Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (vyhlášen pod č. 120/1976 Sb.) (čl. 19 Paktu). Svoboda projevu a právo na informace mohou být podle těchto mezinárodních úmluv omezeny pouze zákonem z důvodů obdobných, které stanoví Listina.

Příslušným předpisem Evropské unie, který zákon zapracovává, je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES ze dne 17.11.2003 o opakovaném použití informací veřejného sektoru ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/37/EU ze dne 26.6.2013, kterou se mění směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru (do českého právního řádu transponována novelou zákona o svobodném přístupu k informacím provedenou zákonem č. 61/2006 Sb., směrnice 2013/37/EU pak novelou č. 222/2015 Sb). S účinností od 17. 7. 2021 byla zrušena novou směrnicí Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. 6. 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (nová open data směrnice).

Pochopitelně nelze odhlédnout od Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27.4.2016 **o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).**

III.

a)

Jak uvedeno ve výrokové části tohoto nového rozhodnutí, opírá povinný subjekt své rozhodnutí o první odstavec § 8a zákona o SPI (první odstavec uvedeného paragrafu definuje, kdy se informace poskytují podmíněně, resp. při splnění podmínek – jinak se neposkytují, zatímco druhý odstavec zmiňuje případy, situace, kdy se informace poskytnou bez dalšího):

Ust. § 8a odst. 1 zákona o SPI:

Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu.

Ust. § 11 odst. 1 písm. a) zákona o SPI:

Povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud se vztahuje výlučně k vnitřním pokynům a personálním předpisům povinného subjekt.

Orgány Komory a její zaměstnanci obecně navíc stíhá povinnost mlčenlivosti (viz § 21 odst. 10 ZA). I advokáti samotní a advokátní koncipienti tak důvodně spoléhají na to, že tyto právní povinnosti budou Komorou dodrženy – to se týká i listin, které tvoří osobní spis advokáta a osobní spis advokátního koncipienta.

b)

Ochrana osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí a ochrana osobních údajů se prolínají. Určitá informace může být chráněna např. zároveň jako projev osobní povahy i jako osobní údaj.

Informace týkající se ochrany osobnosti, projevů osobní povahy či soukromí a osobní údaje smějí být povinnými subjekty poskytovány jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu, jde mimo jiné o:

- zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník,
- GDPR a zákonem č. 110/2019 Sb., o Zpracování osobních údajů.

Podle zákona o SPI sice lze o tyto informace žádat a povinný subjekt musí také následně žádost vyřizovat (nemůže vystačit z procesními důvody pro odmítnutí žádosti), ale požadované informace smí poskytnout pouze tehdy, pokud nepřeváží zájem na ochraně osobnosti, projevů osobních povahy, soukromí či osobních údajů.

c)

Podle ust. § 19 vyhlášky č. 197/1996 Sb., advokátní zkušební řád (ve znění účinném ke dni složení advokátní zkoušky subjektem údajů v této věci) Komora uloží přihlášku ke zkoušce, protokol, jakož i ostatní písemnosti týkající se advokátních zkoušek uloží po dobu 50 let; po uplynutí této doby postupuje Komora podle zvláštního předpisu (tím byl tehdy odkazovaný Zákon o archivnictví). Podle § 11 stejné vyhlášky ve znění účinném ke stejnému datu, **vydá** předseda senátu (zkušební komise) **uchazeči**, který byl u zkoušky hodnocen prospěchovým stupněm "advokátní zkoušku složil výtečně" nebo "advokátní zkoušku složil" bezprostředně po oznámení výsledku zkoušky osvědčení o složení zkoušky; osvědčení podepisuje předseda senátu.

Tímto osvědčením je nyní žadatelem žádané Vysvědčení o vykonané advokátní zkoušce.

Jak vidno, žádané vysvědčení je určeno pro potřebu uchazeče, nikoli prvotně pro potřebu Komory...

VII.

Při střetu práva na informace s jinými chráněnými zájmy (právem na ochranu osobnosti, ochranu důvěrnosti majetkových poměrů, ochranu duševního vlastnictví aj.) se uplatní tzv. princip proporcionality (test veřejného zájmu), pomocí kterého se poměří odůvodněnost veřejného zájmu na zveřejnění požadované informace s důvody, které naopak informaci chrání a ze zveřejňování ji vylučují.

Potřeba provedení Testu zahrnuje tři kritéria posuzování přípustnosti takového zásahu, která vycházejí z nálezu Ústavního soudu *sp. zn. Pl. ÚS 3/02*:

- *naplnění účelu (nebo také vhodnosti), dle něhož musí být příslušné opatření vůbec schopno dosáhnout zamýšleného cíle, jímž je ochrana jiného základního práva nebo veřejného statku,*

- princip potřeby, podle kterého je povoleno použití pouze nejšetrnějšího (ve vztahu k dotčeným základním právům a svobodám) z více možných prostředků,

- princip přiměřenosti (v užším smyslu), dle kterého újma na základním právu nesmí být nepřiměřená ve vztahu k zamýšlenému cíli, tj. opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí, jde-li o kolizi základního práva či svobody s veřejným zájmem, svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představuje veřejný zájem na těchto opatřeních.

Rozhodující při úvaze, kterému právu dát přednost (zda tedy např. právu na informace před právem na ochranu soukromí či naopak), je celospolečenský (veřejný) zájem na poskytnutí určité informace, resp. jeho absence. Pokud jde např. jen o uspokojení osobní zvědavosti a poskytnutí informace neposlouží žádnému veřejnému zájmu, **pak se povinné subjekty či soudy mohou přiklonit k ochraně soukromí či osobních údajů před právem na informace.**

Protože žadatel není povinen uvádět **účel** (vhodnost) poskytnutí žádané listiny (například pro prosazení nebo ochranu nějaké konkrétního svého práva či právního postavení) poskytnutí informace, je nutno postup žadatele ctít. Neposkytnutí informace není v rozporu s účelem úpravy zákona o SPI.

Vydání žádaného Vysvědčení není ani v rozporu s hlediskem **potřeby**, když žadatel má osvědčení (již dvěma rozdílnými povinnými subjekty) jak samotný fakt složení zkoušky, tak dataci této zkoušky.

Postup povinného subjektu tak není ani v rozporu s hlediskem **přiměřenosti** – „újma“ žadatele spočívající v neposkytnutí Vysvědčení nepřesahuje pozitiva spočívající v tom, že již získal povědomost o složení jedné z odborných zkoušek, která je podmínkou mimo jiné pro jmenování do funkce soudce (v žádosti, která byla povinným subjektem vyřízena dne 6.4.2021 žadatel tvrdil, že subjekt údajů je nyní soudkyně Krajského soudu v Ústí nad Labem). Současně tím povinný subjekt ochrání osobní údaje povinného subjektu, které vysvědčení obsahuje.

Poučení:

Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti podat informaci lze podat odvolání (§ 16 odst. 1 zákona o SPI).

Odvolání lze podat do 15 dnů ode dne jeho oznámení /§ 20 odst. 4 písm. b) zákona o SPI ve spojení s § 83 odst. 1 Správního řádu/ prostřednictvím povinného subjektu.

O odvolání rozhoduje Úřad pro ochranu osobních údajů v postavení nadřízeného orgánu /§ 20 odst. 5 zákona o SPI/.

JUDr. Milan Hoke
vedoucí odboru sekretariátu a právního ČAK